

THÜRINGEN

BLÄTTER ZUR LANDESKUNDE

Atributele pe care statul Thuringia le-a primit cu privire la istorie sunt numeroase: „Inima culturii germane”, „Orașul Central al Reformei”, „Ținutul clasicului”. Bogăția tradițională a culturii din jurul castelului Wartburg și a orașului Weimar nu a fost unificată până în secolul XX, însă a fost mai mult decât un prim exemplu al specificului nemțesc. Asta a determinat ca istoriografia secolului XIX să accentueze impulsurile interculturale din Turingia pentru formarea națională, dar

stemă Turingia

în același timp să critice aspru fragmentarea iremediabilă. *Cultura noastră datorează neșpus de mult Turingiei, statul nostru însă nimic.* - Heinrich von Treitschke (Henric von Treischke). Istoriografia recentă a revizuit această clauză, care a elaborat importante forțe inovative politice, sociale și economice. Și din această perspectivă între anii 1920 și 1990 unificarea treptată a Turingiei a reușit să se dezvolte în mod pozitiv: spiritul princiar reprezentativ a acordat „Ținutului de reședințe” castele, parcuri, muzee, biblioteci și teatre magnifice

Landgraviatul Turingia: scurt istoric

într-o densitate unică fiind sinonim cu Țara Poetilor și a Gânditorilor.

Turingia este oricum considerată în continuare, indiferent de evaluările schimbătoare ale acestei împrejurări, ca fiind un exemplu de ținut lung fragmentat teritorial specific Germaniei. Imperiul Medieval s-a slăbit treptat în favoarea puterilor regionale până la independența de facto după Războiul de treizeci de ani. (1618–48). Câteva regiuni în special Germania de Sud-Vest și Centrală a gu-

vernate aceste numeroase moșii seculare și ecleziastice pe un teritoriu relativ mic. În Turingia în mod deosebit fragmentarea a luat forme extreme; uneori erau până la 30 de entități și nicăieri în altă parte nu a durat atât de mult.

Cu toate acestea, au existat două puncte de referință istorice splendide de-a lungul secolelor care au ancorat adânc statul Turingia în conștiința colectivă: Regatul medieval timpuriu Turingia și Landgraviatul lui Ludwig (Ludovic).

De la regat la landgraviat

În jurul anului 380 triburile germanice ale hemunizilor, anglilor și vandalilor, strămoșii turingilor au fost menționați de către autorul roman Vegetius Renatus.

În secolul V au reușit să stabilizeze un regat puternic. S-au extins peste o mică colonie centrală situată de la Altmark și râul Elba până la râurile Werra și Dunăre. Ca un factor important al puterii Europei germanice târzii a fost alianța cu regatul ostrogot al lui Theodorich des Großen (Teodoric cel Mare). Legăturile de familie au dus la căsătoria nepoatei lui Theodorich Amalberga (Teodoric Amalberga) cu regele turingian Herminafriid (Hermanfrid) în 501.

După moartea lui Theodorich (Teodoric 526) turingienii au fost înfrânți într-o bătălie devastatoare lângă râul Unstrut de către armata francă și saxonă.

În 534 Herminafriid (Hermanfrid) a fost asasinat. Din acest moment, Turingia a încetat să mai fie un actor independent pe scena politică. Turingia a devenit parte integrală a Imperiului franc condus de regii merovingieni. Procesul de creștinare, care a început în secolul VI, a fost accelerat de către apariția dinastiei carolingiene, conducătorii regatului franc din 751. Creștinarea și-a găsit fundamentul la Episcopia din Erfurt (curând afiliată la Mainz) prin misionarul Bonifatius (Bonifacius) în 742. Începând cu secolul IX din partea de Est a regatului franc a luat ființă treptat regatul german. Sub conducerea Imperiului Otonian Saxon (919–1024), Turingia s-a constituit ca fiind unul dintre cei mai importanți stâlpi ai puterii centrale. Relația apropiată cu regele a diminuat preluarea puterii de către dinastia saliană.

Acesta a fost începutul înființării neamului local care a dat naștere landgraviatului Turingia (1131–1247) și a obținut o semnificație enormă în timpul perioadei Staufen. (Hohenstaufen, o dinastie care a condus Imperiul Romano-german în Evul Mediu 1138–1254).

Dinastia ludovicică provine din Franconia și a fost numită așa după numele primului nou-născut băiat al demnitarilor. Condușă de Ludwig dem Bärtigen (Ludovic Bărbosul), ei s-au stabilit în zona Friedrichroda în jurul anilor 1040. Fiul său Ludwig dem Springer (Ludovic Săritorul), legendarul întemeietor al castelelor Wartburg, Neuenburg și al mănăstirii Reinhardsbrunn, a reușit expansiunea moșiei, a feudului și a suveranității asupra Turingiei. Prin moștenire, fiul său Ludwig (Ludovic) a reușit la rândul lui să extindă dominația ludovicică pe teritoriul Hesse (Hessa).

În 1131 Ludwig (Ludovic I 1131–1140) a fost înfeudat cu proaspete onoruri ale landgraviatului Turingiei stabilite de regele Lothar von Supplinburg (Lothar al III-lea al Sfântului Imperiu Roman). Ludovicii, care trebuiau să apere pacea și suveranitatea, au fost considerați rapid cei mai puternici conducători dintre principii regali. Ludovic al II-lea (1140–1172) a fortificat legătura. Legământul cu împăratul dinastiei Hohenstaufen prin mariajul cu o soră vitregă a lui Friedrich Barbarossa (Federic Barbarossa). Sub conducerea lui Ludovic al III-lea landgraviatul și-a mărit considerabil influența în cadrul detronării Ducelui Heinrich der Löwe (Henric Leul 1180–81) din dinastia Guelph.

Domnia lui Hermann I (1190–1217) a reprezentat un apogeu glorios fiind asociat cu legendara dispută a menestrelu-

lui la Wartenburg, care a fost un simbol pentru cultura nobilor cavaleriească rafinată practică la curtea landgraviatului, inițiată și influențată de către Walter von der Vogelweide, Wolfram von Eschenbach și Heinrich Veldecke. Ludwīg IV der Fromme (Ludovic al IV-lea cel Pios) este cunoscut și astăzi ca soțul Sfintei Elisabeth (Elisabeta) din Turingia. Proclamarea ca rege a succesorului său, Henry Raspe (Henric Raspe 1227–1247), nu a însemnat nimic deose-

bit pentru curtea ludoviciană. Nu numai că nu a putut în vreun fel să se impună împotriva lui Friedrich II (Federic al II-lea) din dinastia Hohenstaufen, dar a și șters odată cu moartea sa (1247) neamul ludovician pe linie masculină. Un război sângeros al succesiunii s-a încheiat cu o împărțire în jumătate a landgraviatului: o parte hescică și o parte turingiană. Landgraviatul turingian a căzut sub stăpânirea Margraf von Meißen (markgrafului de Meissen) al neamului Wettin.

Ținutul Turingia

In Evul Mediu târziu, neamul Wettin a posedat pământuri, extinse de-a lungul teritoriului de astăzi al saxoniilor, Turingia și Sudul Saxoniei Anhalt. În 1423 au fost asediați de Ducatul Saxon, centrat la Wittenberg, devenind astfel unul dintre alegătorii princieri ai Imperiului Sfânt Roman. De asemenea în Turingia ei au putut să își extindă posesiunile (Altenburg, Coburg, Weimar) și după războiul conților turingieni (1542–46) s-au stabilit ca cea mai puternică forță. Întreaga proprietate a familiei Wettin a fost împărțită din nou între moștenitor și comoștenitor (1485) și finalmente despărțită în două ramuri dominante: cea turingeană lui Ernest și cea saxonă fratelui său Albert. Inițial ramura Ernestiană a posedat Wittenberg și de asemeni titlul electoral. Wittenberg și titlul au fost oricum pierdute în favoarea ramurei Albertiene, după ce au fost înfrânte de către Împăratul și Ducele Moritz în bătălia de la Mühlberg în timpul războiului Schmalkaldic din 1547.

Asta a dus mai departe la dezvoltarea electorală a regatului Saxon și a reușit să unifice teritorial statul cu capitala la Dresden (Dresda). Ducele Ernestin a procedat

puțin diferit cu cei rezidenți în Weimar. Începând cu diviziunea Erfurt din 1572, în Turingia teritoriul Ernestin a fost subdivizat în nerepetate rânduri până la 10 ducate și comitate distincte (Eisenberg, Saalfeld, Roemhild). După o restructurare finală în 1826, ducatele Saxe-Weimar-Eisenach (fiind din 1815 ducate principale) Saxe-Coburg și Gotha, Saxe-Meiningen și Saxe-Altenburg au rămas existente până în 1918.

Pe lângă neamul Wettin, alte două dinastii nobile s-au stabilit ca suverani teritoriali, membrii ai neamului Reussen din Estul Turingiei, primul recunoscut în secolul XII, a cărui titlu a fost confirmat de către Împăratul Sfânt Roman (Conte al Imperiului Sfânt Roman) în 1673 și care a primit titlul de Conte Princiar în 1778. Dinastia Reussen și-au împărțit țara în numeroase subdiviziuni la anumite intervale de timp (Schleiz, Lobenstein, Ebersdorf, Hirschberg, Saalburg, Burgk, Dörlau, Rothenhal). Ultima regrupare teritorială în 1848 a rezultat din Principatul neamului Reussen senior (Greiz) și Principatul neamului Reussen juvenil (Gera). Posesiunile Schwarzburgului

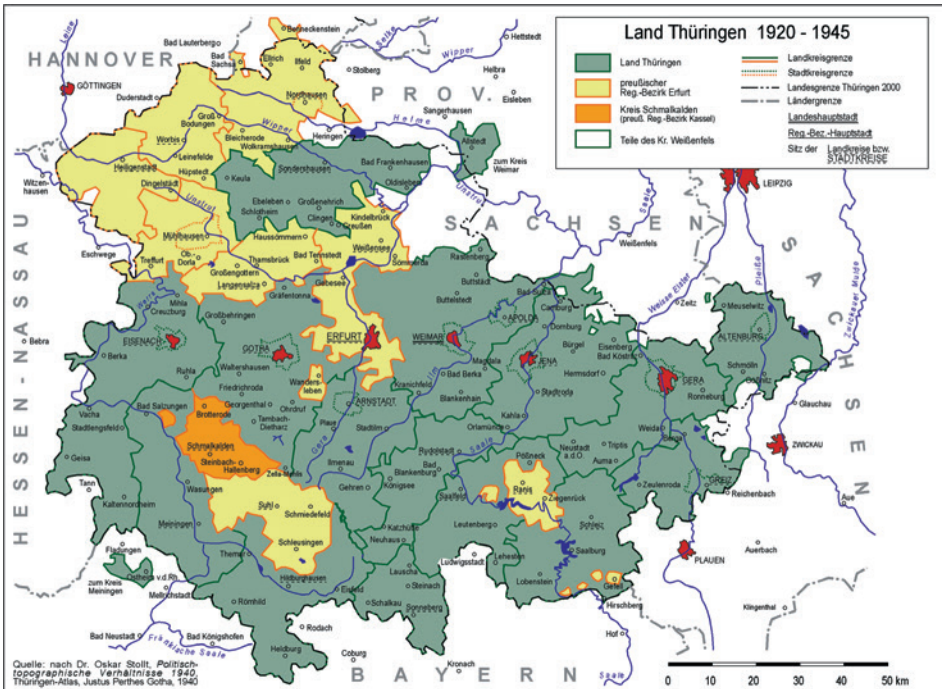
în Principatul Imperial de până în secolul al VIII-lea cu precădere în 1697 a fost numit după originile strămoșești în pădurea turingiană, împărțindu-se din anul 1599 în liniile Schwarzburg-Sonderstadt și Schwarzburg-Rudolstadt. Alte fragmentări rămân pe dinafară, abia în secolul au venit spre dezvoltarea din linii secundare (Arnstadt, Ebeleben). Conte Günther von Schwarzburg spre deosebire de Henry Raspe (Henric Raspe) a reușit să obțină demnitatea regală, pe care a deținut-o pentru scurt timp și fără vreun efect palpabil.

Principala parte a Turingiei a fost de asemenea dominată de-a lungul secolelor de trei dinastii. Totuși trebuie adăugate părți constitutive suplimentare: orașe imperiale Mühlhaus și Nordhaus, Principatul hetic Schmalkalden, electoratele din

Maiz (Erfurt, Eichsfeld) și teritoriile albertine dintre Langensalza și Naumburg și din în jurul Suhl, Schleusingen și Ziegenrück.

Vechiul Erfurt turingian a fost pe de parte unul dintre cele mai mari metropole culturale și comerciale din Evul Mediu. La jumătatea secolului XIII Erfurt a beneficiat de o anvergură autonomă și și-a transformat terenul într-un factor de putere puternic. După subjugarea suveranilor 1664 a rămas locul de guvernator în Electoratul Mainz. Un alt conte puternic al Curții von Henneberg în S-V Turingiei, a murit în 1583 fiind deposedat de către Wettini.

Deși statele mici au putut rezista tuturor consolidărilor, care au avut loc între Revoluția Franceză și Congresul de la Viena (1789–1815), părțile teritoriilor rămase (Erfurt, Eichsfeld, Nordhausen

Aus Hans Herz, *Thüringen: Zwölf Karten zur Geschichte 1485–1995*, Erfurt 2003.

și Muehlhausen) au căzut sub dominația Imperiului Prusac în 1802.

După înfrângerea lui Napoleon în Bătălia de la Jena-Auerstedt din octombrie 1806 și după ocuparea franceză până în 1813/1814, toate statele incluzând teritoriile Electoratului Saxon au fost în cele din urmă înapoiate Prusiei. De acum încolo Turingia este bipartită, constituindu-se dintre un singur stat liber și partea prusacă, a cărui miez al regiunii Erfurt formate în 1816 – a fost stabilit în provincia Sachsen (Saxonia).

La Turingia prusacă se număra de asemeni și Schmalkalden (provincia Hessen-Nassau din 1866) precum și părțile administrative ale districtului Merseburg, aderate după înțelegerea contemporană (Sangerhausen, Eckartsberga Querfurt,

Weissenfels, Naumburg și Zeitz).

În acest context întemeierea Imperiului German în 1871 nu s-a schimbat în vreun fel. Noul stat federal național a unificat 22 de monarhii, trei orașe hansiatice (și zona Alsace Lorraine, care au însumat aproape o treime din toate principatele suverane (Șfredelușii lui Bismarck). Puterea hegemonică germană prusacă a obținut o poziție semnificantă în Turingia, din care au izvorât impulse economice importante precum rețeaua feroviară, a accelerat modernizarea sistemului legislativ, administrativ și educațional și a menținut garnizoane în aproape toate statele mici.

Totuși regresul parțial politic împreună cu nimbul unificării puterii, a condus la crearea patriotismului prusac în teritoriile corespunzătoare.

Țara culturală între Reformă, Clasicism și modernism

Semnificația orașului Turingia se regăsește în domeniul cultural. Considerat nucleul urban al reformării anului 1517, care a avut loc de-a lungul legendarei bătălii dintre Wittenberg și Thesen, orașul se află în strânsă legătură cu Martin Luther.

Luther a vizitat pe timpul domniei sale Universitatea din Erfurt, a cărui privilegiu a fost întemeiată în 1379 fiind cea mai veche Universitate în Germania de astăzi. El a fost călugăr la mănăstirea Sf. Augustin până a fost realocat la Wittenberg (1511). Electorul Saxoniei Friedrich der Weise (Frederic Înțeleptul) (1486–1525) a devenit protectorul lui Luther și l-a adus pe Luther la Wartburg în 1521/22, unde reformatorul a tradus din latină în limba germană Noul Testament. În 1548

nepotul lui Federic, John Federic a întemeiat Hohe Schule în Jena (din 1558–universitate) ca înlocuitor pentru universitatea albertină pierdută din Wittenberg (1502), devenind ulterior Universitatea protestantă al teritoriului.

Vasta ramificare a familiei Bach își are patria tot în Turingia. Johann Sebastian Bach s-a născut în 1658 în Eisenbach și a fost angajat pentru prima dată în Arnstadt, Mühlhausen și Weimar. În continuare numeroase nume faimoase ca cel al misticului Meister Eckhart și a lui Thomas Müntzer-conducătorul războiului țărănesc în Turingia, Lucas Cranach și Henrich Schuetz, precum și Ernst Barlach, Friedrich Nietzsche, Henry van de Velde și Walter Gropius.

Peisajul cultural al Turingiei a fost cel

mai ușor influențat de „Clasicismul din Weimar” sau „Epoca lui Goethe” (1775–1832), care a reprezentat Epoca de Aur al Dinastiei Saxo-Weimar-Eisenach. Curtea de muze a ducesei Anna Amalia și regența fiului ei Carl August, Marele Duce al Saxoniei Weimar Eisenach (1775–1828) a atras mari gânditori, literați și artiști ai timpului așa numit „Atena Ilmului”. Ilmul este un râu lung în Turingia care este un tribut rămas al Saale), alături de poet laureat Johann Wolfgang von Goethe, Christoph Martin Wieland, Johann Gottfried Herder și Friedrich Schiller au lucrat și locuit aici. În același timp Universitatea din Jena a dezvoltat un centru al Idealismului Filosofic (Fichte, Schelling, Hegel) și a Romantismului timpuriu (Schlegel, Tieck, Brentano, Novalis). Schiller a predat ca profesor la universitatea din Jena din 1780 până în 1795. Saxo Weimar a experimentat de asemeni și Epoca de Argint, sub stăpânirea Marelui Duce Carl Alexander (1855–1901), care a reînnoit Castelul Wartburg, a reținut tradiția clasicismului Weimarez și a promovat Franz Liszt. Regulile unui singur mic stat au fost de asemenea dornice să se distingă de protectori. În Gotha, Ernst der Fromme (Ernst Piosul) (1640–1675) a încercat să creeze un prototip al unui stat absolutist și în Meiningen, George al II lea (1866–1914) a contribuit în mod semnificativ la istoria teatrului german.

În drumul modernismului secolului XIX s-au creat impulsuri importante din Turingia. Mișcarea național liberală a găsit aici un climat favorabil pentru solicitarea constituțională a Saxe Weimar din anul 1816 fiind primul de acest fel. Festivalul Wartburg 1817 fondat de către fraternitatea germană la Jena în 1818 și pregătirile pentru Uniunea Națională fraternă de la Eisenach în 1859 a subliniat condiții propice și un exemplu de duce liberal a fost Ducele Ernst al II lea de Saxe-Coburg-Gotha (1844–1893).

Industrializarea care a început la mijlocul secolului XIX a variat caracteristici inovatoare, în special Universitatea Jena a avansat un exemplu demn de urmat a progresului științific tehnologic (Zeiss, Schott) ca o zonă al aspirațiilor. Turingia a devenit rapid un centru politic pentru mișcarea muncitorilor, unde aveau loc petrecerile congreselelor pe cale de destrămare: ca de exemplu fondarea democrației sociale sub conducerea politică a lui August Bebel și Wilhelm Liebknecht în Eisenach în 1869 și în 1875 consolidarea Asociației Generale a muncitorilor germani condusă de Ferdinand Lassalle în Gotha și elaborarea Programului Erfurt din 1891 referitor la care a fost adoptat numele Partidul Social Democrat al Germaniei.

Drumul către autonomie

Dorința de a crea un stat unitar a existat încă de mult timp. A prins culoare însă în timpul revoluției din 1848/49. La începutul secolului XX strigătul a devenit tot mai răsunător, micile structuri de stat fiind depășite vizibil. În special scrierea democratului social Arthur Hofmann: „Mizeria statelor mici

din Turingia a stârnit aprige controverse (1601)”. Pe lângă asta era sfârșitul primului război mondial (1914–1918) și sfârșitul monarhiei din timpul revoluției germane, care a accelerat decisiv procesul unificării. După unirea celor două state Reuss au rămas șapte state care au aderat la statul liber Turingia cu capitala la Wei-

mar la 1 Mai 1920. Merely și Coburg nu este integrat din cauza aderării la Bavaria și la teritoriile prusace care nu aparțineau de statul Turingian.

Întrucât procesul de formare teritorială a apărut (1918–1920) spre o extindere largă, spre lucrul consensului tuturor taberelor politice, comportamentul regimului interior a fost cu totul diferit. Prima coaliție guvernamentală formată de către SPD și extrema stângă a democraților liberali (1920/21), care și-a plasat ținta pe justiția socială, a eșuat rapid. Un război civil sângeros consolidat de către Kapp Putsch în martie 1920, a creat șanșuri adânci între clasa muncitoare și stratul conservativ burghez. Rezultatul a fost dezvoltarea unei tabere politice pronunțate de care au beneficiat doar partidele radicale. În continuare guvernul social democratic condus de August Fröhlich a rămas în continuare în mod oficial dependent de comunism, ceea ce a culminat cu o confruntare a poporului în toamna anului 1923. A reprezentat culmea controversală a Turingelui Roșu, devenit un centru al eforturilor reformei și a culturii moderne. (Bauhaus Weimar 1919–1924). Sub conducerea guvernului conservator burghez din 1924 și până în 1929, majoritatea reformelor a ultimilor ani au fost inversate. Din acest moment Partidul Național Socialist German Muncitoresc (NSDAP) a obținut din ce în ce influență în elaborarea politicii și în politica Parlamentului turingian. Astfel, Turingia a devenit o fortăreață timpurie a socialismului național.

În 1930 /31 dezvoltările au condus la participarea guvernamentală a NSDAP-primul pe un teritoriul al Republicii Weimar. Sub conducerea Ministrului de Interne și al Educației Wilhelm Frick li s-au permis național socialiștilor să adune experiențe utile, care pot fi considerate ca o funcționare de probă a dizolvării

puterii. În August 1932 s-a ajuns chiar la dizolvarea puterii, pe când NSDAP sub conducerea lui Fritz Sauckel a preluat responsabilitatea guvernului-unic. După preluarea lui Hitler, Sauckel a administrat să distingă Turingia ca un prototip al celui de-al treilea Imperiu. Weimar a fost făcut în manieră ostentativă NS, puterea centrală a Gau și tabăra de concentrare Buchenwald a fost construită (1937–1945) în maximă proximitate, unde 50.000 de oameni au fost omorâți. Simultan, Sauckel a putut să își extindă puterea de-a lungul Turingiei. În 1944 el a primit titlul și autoritatea celui mai mare guvernator asupra distinctului administrativ Erfurt.

Doar odată cu sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial a fost fondat Landul Turingia incluzând teritoriile prusace, care au fost o mare parte din teritoriul Turingiei de astăzi. După o scurtă perioadă a ocupației americane, Turingia transferată la zona ocupată de sovietici în iulie 1945, conform înțelegerii aliaților, a devenit ulterior parte a DDR-ului (Republica democratică germană) fondat în 1949. Cu introducerea centralismului democratic, Turingia a fost divizată în distinctele Erfurt, Gera și Suhl în 1952. Construcția rigidă a socialismului a fost încetinită de revolta din 17 iunie 1953, centrul de greutate fiind în E Turingiei și a dus la transformarea tuturor domeniilor de stat al societății și al economiei. În fazele de consolidare, după căderea zidului s-a dezvoltat în continuare industrializarea orașului Turingia fiind orientată mai mult spre centrul istoric al înaltei tehnologii al RDG-ului (Carl Zeiss Jena Mikroelektronik Erfurt). La sfârșitul anilor 1980 căderea reală a Socialismului existent devine tot mai evidentă. Revoluția pașnică și Reunificarea Germaniei din 1989–90 este numită unificarea irevocabilă a Turingiei. Cele trei

distrincte combinate cu distrinctele Altenburg, Schmölln și Artern constituie Bundesland cu o suprafață de 16.171 km și 2,7 milioane de locuitori. În cele 16 state federale Turingia se clasează pe locul 11 sau pe locul 10 după caz. Erfurt a devenit noua capitală a orașului Turingia. Odată cu adoptarea Constituției din 1993 a fost numit statul Landul Turingia precum în 1920. După o primă coaliție al guvernului formată între CDU și a unei mari coaliții FDP (1990–1994) formată între CDU și SPD, două guverne a CDU-ului și o coaliție reînnoită (2009–2014) Landul Turingia este pentru prima dată condus de Guvernul roșu-roșu-verde de extremă stângă cu prim-miniștrii Josef Duchac (1992–2003) Bernhard Vogel (2003–2009) Dieter Althaus (2009–2014) Chirstine Lieberknecht, Bodo Ramelow (2014). Cu toate acestea Turingia în comparație cu alte landuri nu a înain-

tat foarte mult. Rămân însă probleme în ceea ce privește schimbarea radicală social economică (dezindustrializarea, șomajul și declinul populației), însă în comparație cu celelalte landuri, statul Turingia este net superior.

Renumitul peisajul cultural combinat cu natura fermecătoare- Inima verde a Germaniei – atrage turiști din întreaga lume și din Germania. Locuitorii Turingiei sunt puternic legați de țara lor. Numeroasele entități statale și unități administrative conștientizate dintotdeauna ca fiind o unitate superordonată, fac referire în mod deosebit la landgraviatul Turingia. Stema actuală a Turingiei preia în mod simbolic această unitate istorică a diversității, la care se încadrează pe fundalul albastru opt stele argintii, Leul turingian ludovician roșu-argintiu reprezentând unicul stat format și teritoriile prusace.

Redactat de către :
Landeszentrale für politische Bildung Thüringen
Regierungsstraße 73, 99084 Erfurt, Germany
www.lzt.thueringen.de
Author: Dr. Steffen Raßloff
Traducere: Mădălina Negrea
2015